

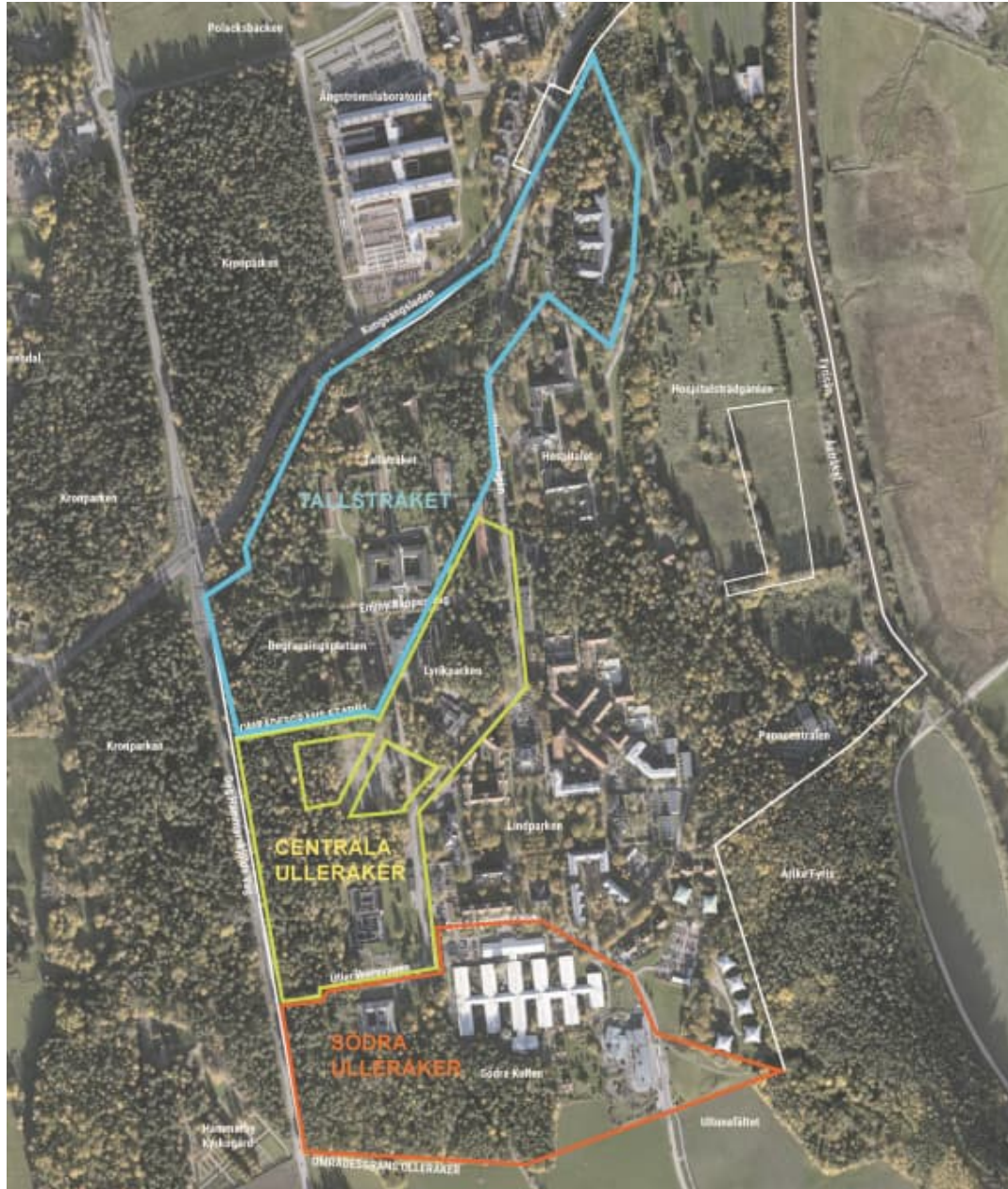
Ulleråker

Jan-Erik Larsson

UA och biträdande projektledare allmän platsmark

2024-09-17

Ulleråker natur och kulturmiljö

Området präglas av äldre barrskog med framför allt tall men även lärk. Bilden är från Tallstråket med både äldre och nyplanterade träd.

Runt i hospitalet, Årummet och i Lindparken finns ädellövskog. Bild från Lindparken.

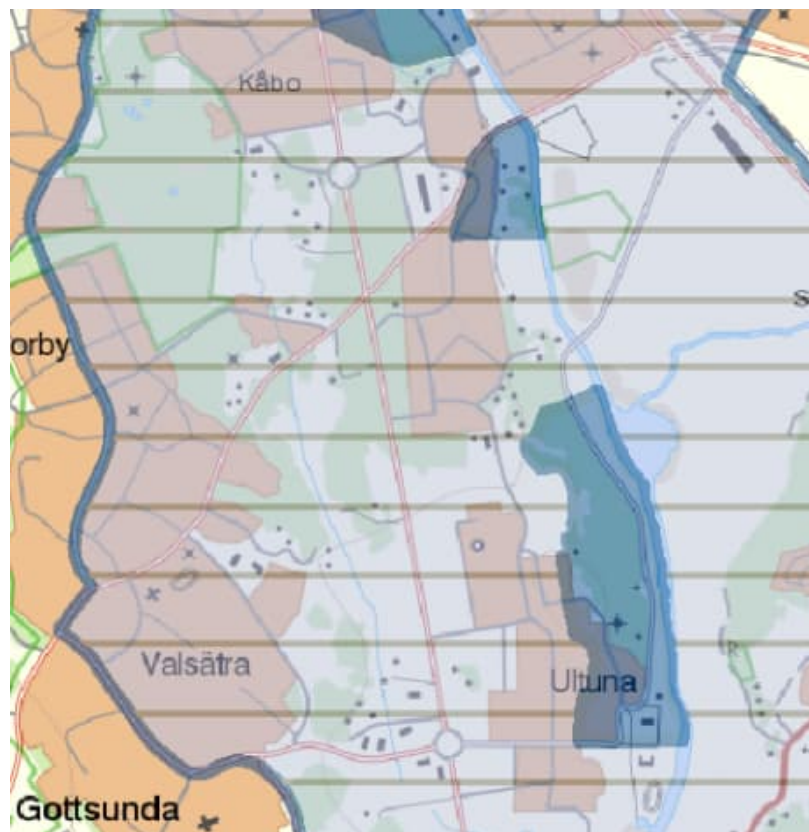

Den gamla Hospitalsbyggnaden sedd från Tallstråket.

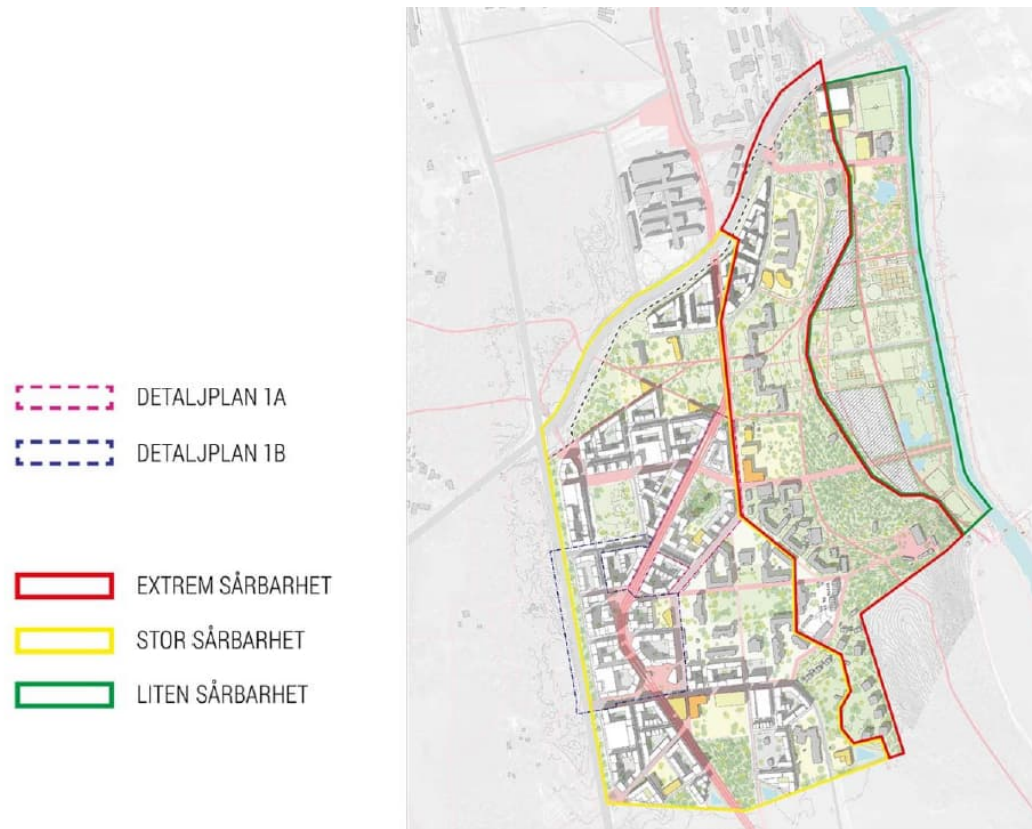

En bevarad byggnad från det gamla Kronobrännenet, Årummet.

Vattenskyddsområde Uppsala

Sårbarhetszoner grundvatten

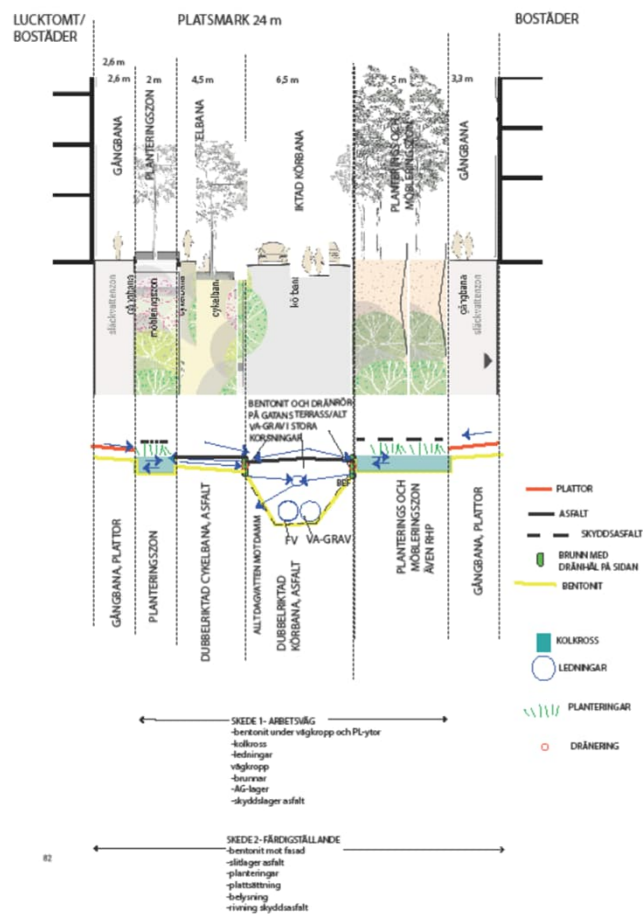
Bild 4. Ulleråkers strukturplan med planområdesgränser och indelningen i olika grader av sårbarhet. Detaljplanerna ligger i områden som är klassade med stor sårbarhet (med undantag för en begränsad del av Ulleråkersvägen inom detaljplan 1A som ligger inom område med extrem sårbarhet).

Ulleråkersmodellen för hantering av dagvatten-centrala

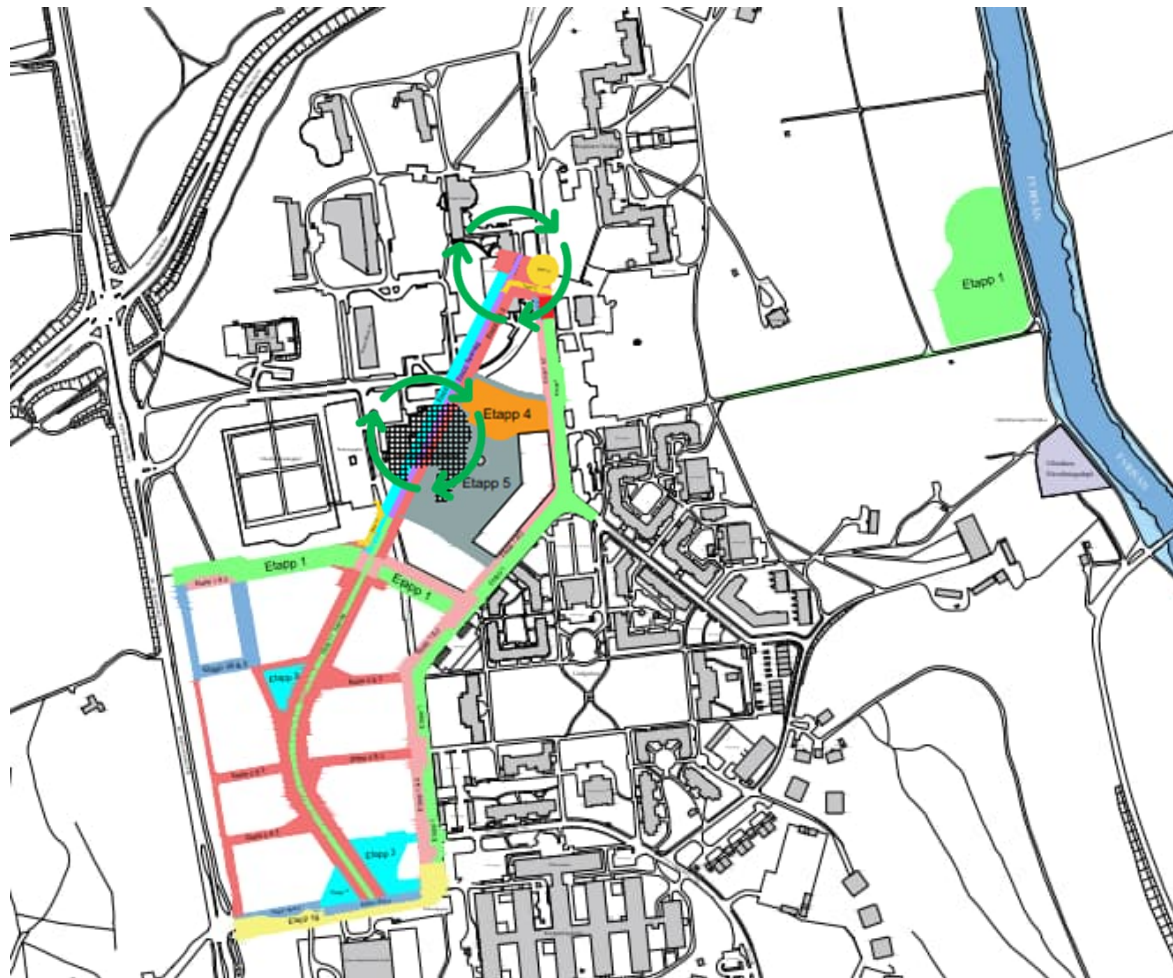
Ulleråkersmodellen för hantering av dagvatten-exempel-centrala

BERGTROLLSVÄGEN SEKTION C - ÖSTRA MORGONSDRÖMSVÄGEN - ULLERÅKERSVÄGEN

Etappindelning centrala Ulleråker

Närliggande Uppdrag

- Ombyggnad Dag Hammarskjölds väg
- KAP
- Spårvägen
- Kungsängsleden
- Ulltuna

Allmän plats Ulleråker

klimatpositiva stadsdelar, beräkningar,
åtgärdsprotokoll, gränsvärden förorenad
mark

Jan-Erik Larsson, avdelningschef samhällsutförning Öst
2024-09-17

wsp

Klimatpositiva Rosendal & Ulleråker

Uppsala
kommun

Fossilfritt
Sverige

Klimatledarprogrammet

- Spetsområden – använda upphandling för att driva teknikutveckling och tillgängliggöra nya lösningar på marknaden.
- Utöka dialogen och kunskapsutbytet med det lokala näringslivet.
- Bjud in och samarbeta både med andra offentliga och privata beställare
- Exponering och kommunikation.
- Testa nya lösningar och röj ny mark.

- Helsingborg
- Umeå
- Uppsala
- Växjö
- Örebro
- Östersund

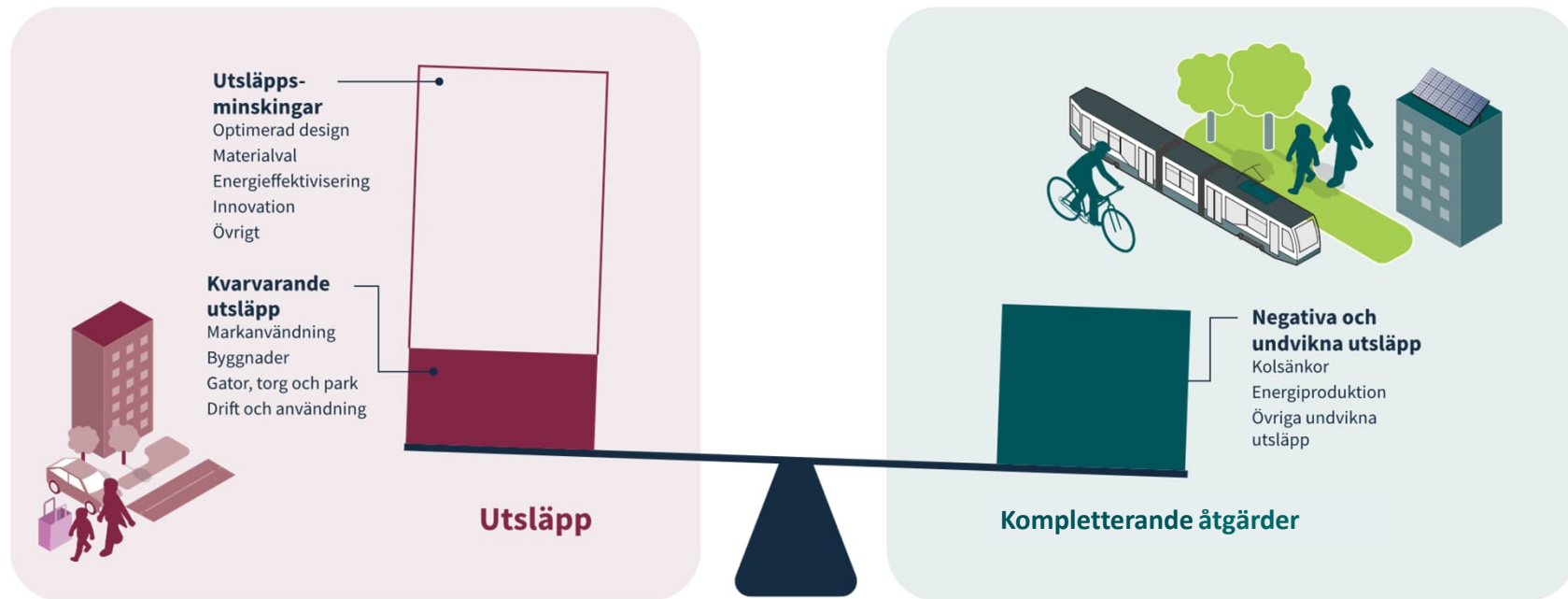
Klimatpositiv stadsutveckling

Rosendal och Ulleråker

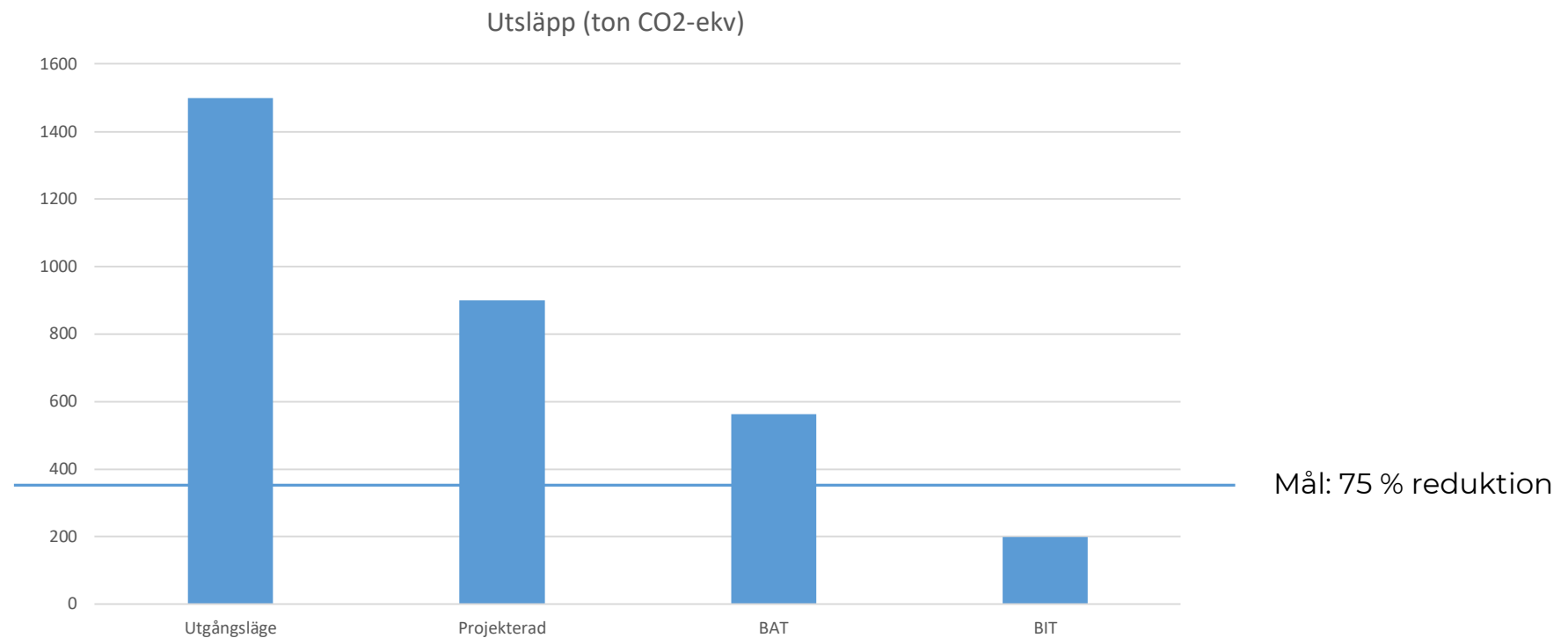
- 6000 + 6000 nya bostäder
- Två av Sveriges största pågående stadsutvecklingsprojekt
- Klimatpositiva stadsdelar: Rosendal Etapp 4 och Centrala Ulleråker
- Markanvisningstävling våren 2023 - klimatfokus
- Testbädd för minskad påverkan från utbyggnad av allmän plats
- Spjutspets inom återbruk

Klimatbudget för styrning och uppföljning

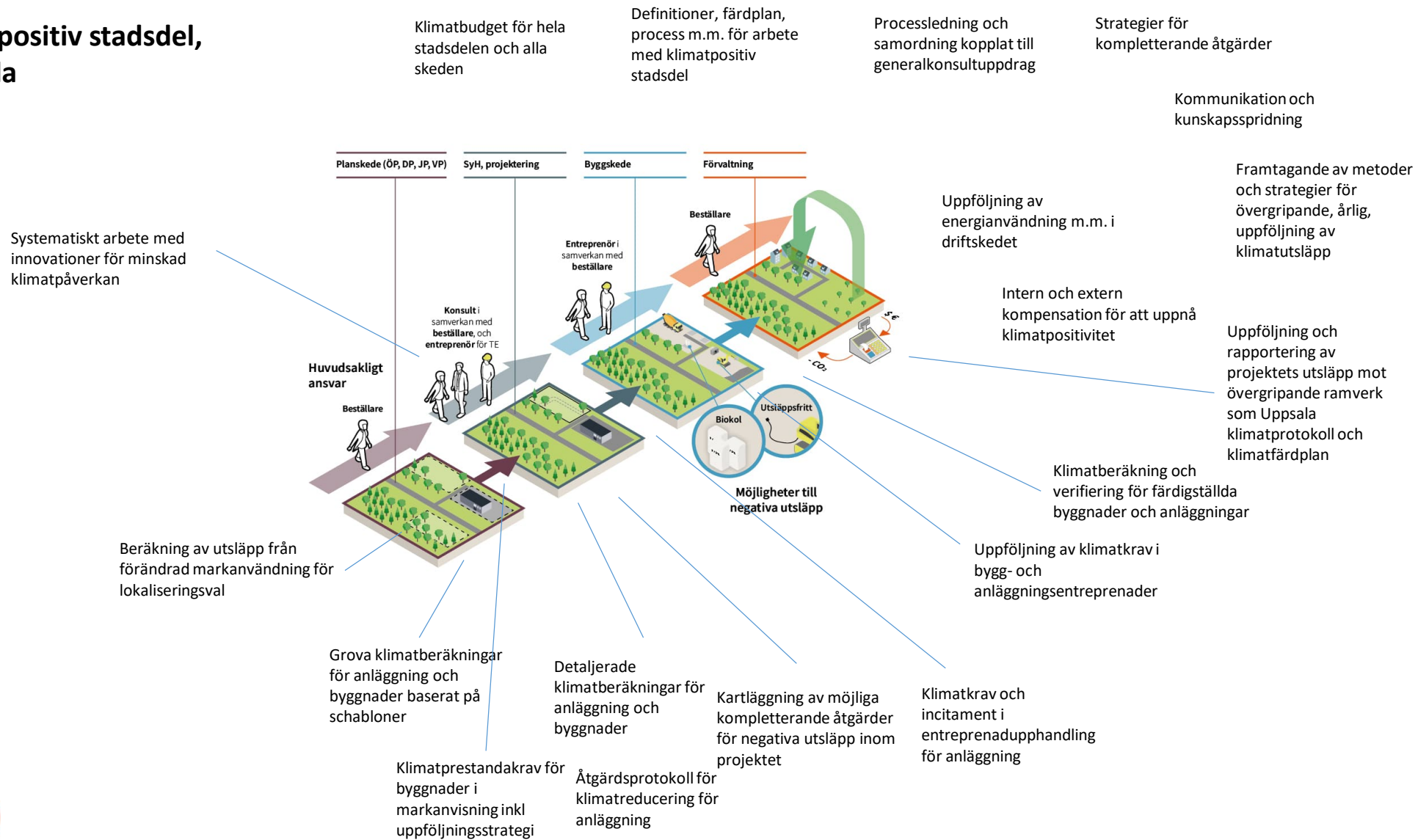

Hur kan vi reducera utsläppen?

Klimatpositiv stadsdel, Uppsala

Allmän plats

- Beräkna och kartlägga utsläpp
- Åtgärder för reduktion
- Utforska nya tekniska lösningar

Uppsala kommun

Byggherre

Entreprenör

Material-
leverantörer

Uppsala kommun
(byggherre)

Entreprenör

Material-
leverantörer

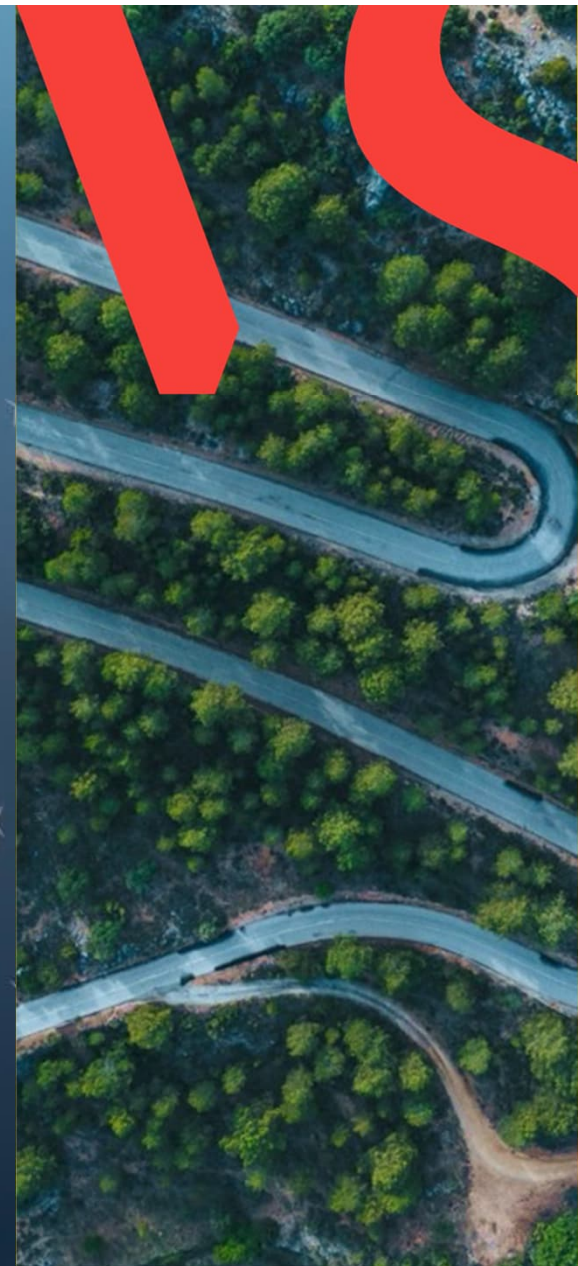
The background of the left half of the slide is a dark blue gradient with a pattern of small, white wind turbine icons scattered across it. A large, red, abstract shape is overlaid on the right side of this section, extending into the right half of the slide.

Arbetsprocess för klimatberäkningar anläggning

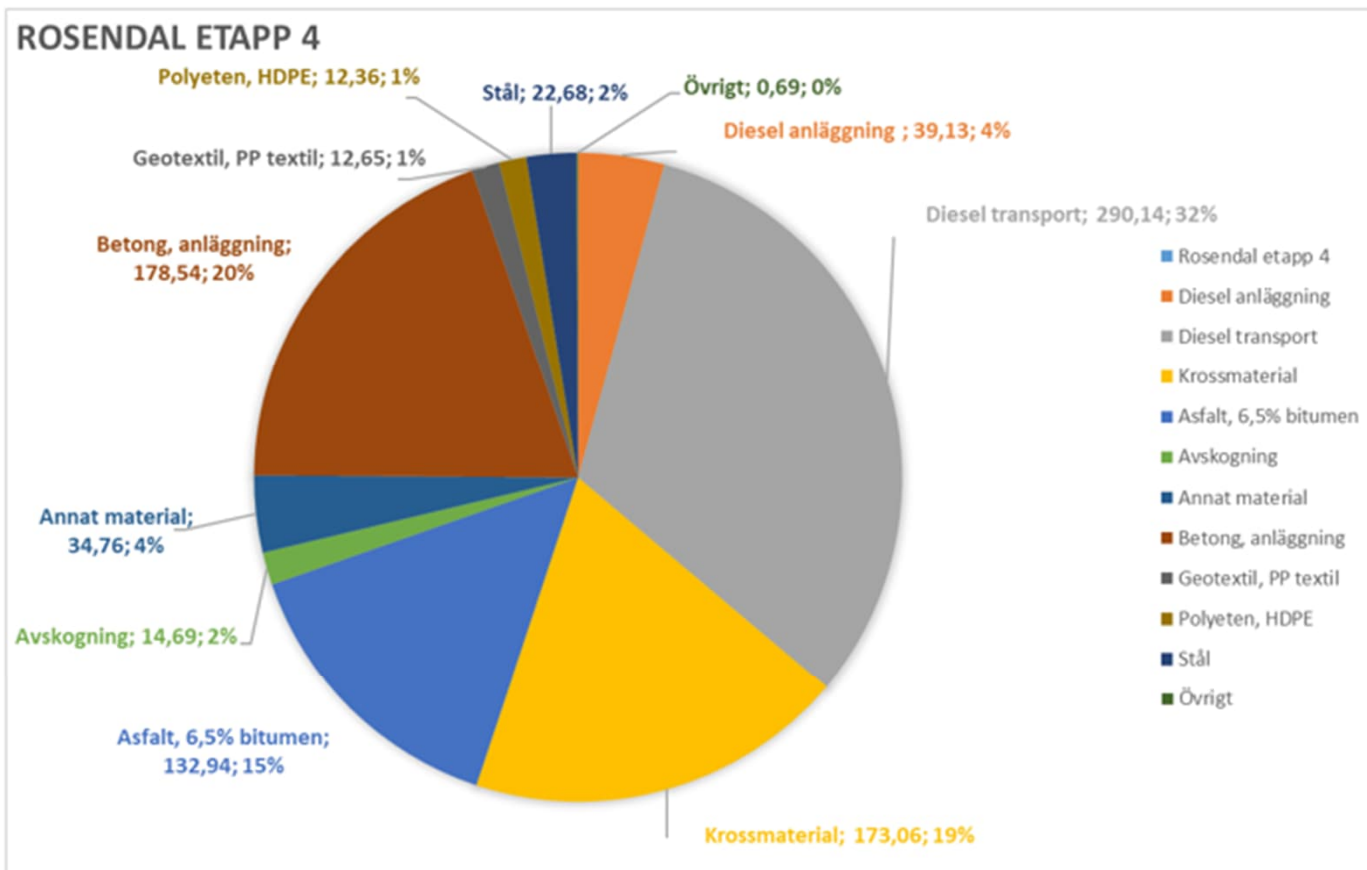
För Uppsala kommun

Susanne Jung och Stefan Uppenberg, WSP

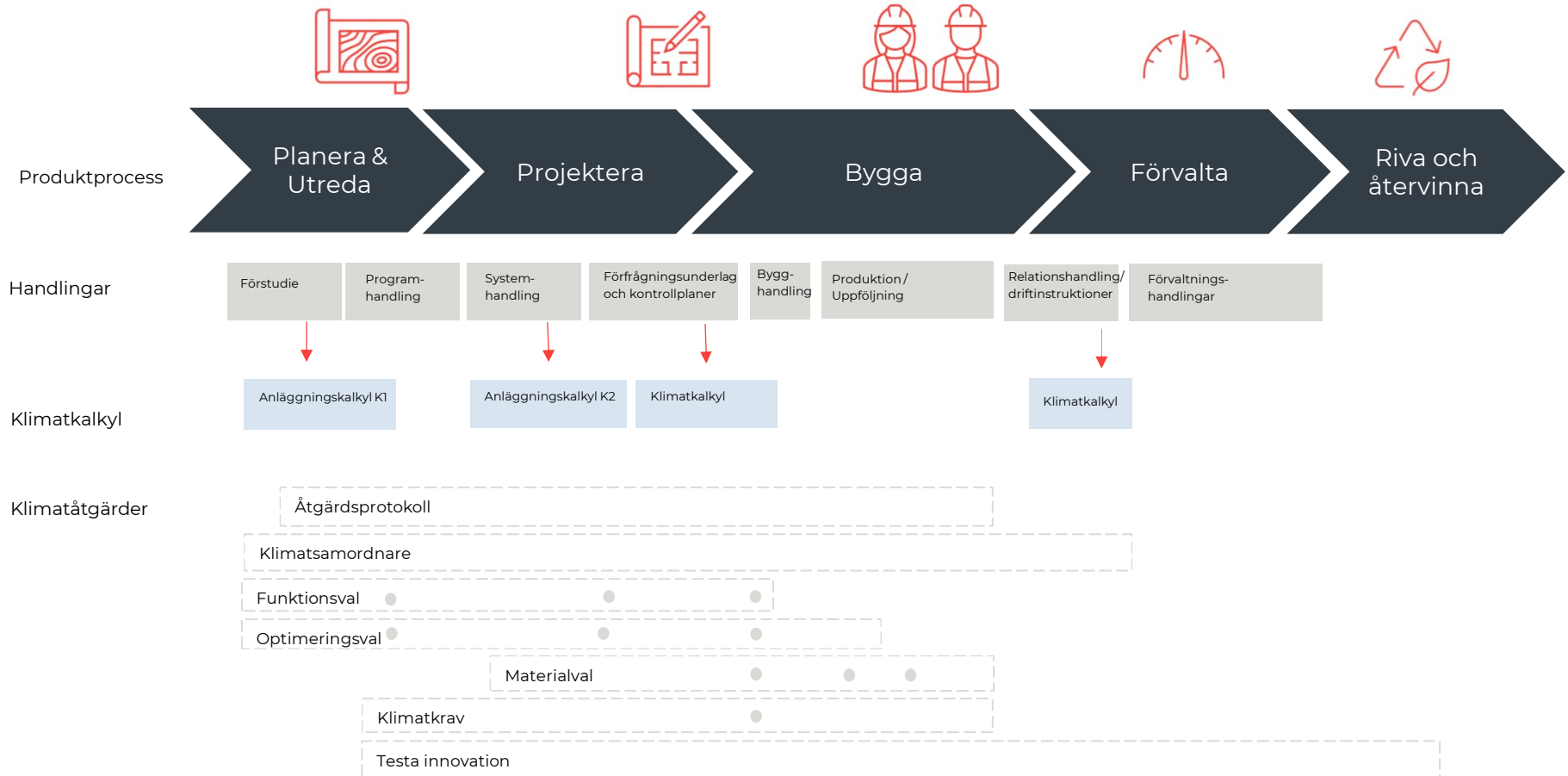
2023/01/29

Utsläpp Rosendal etapp 4

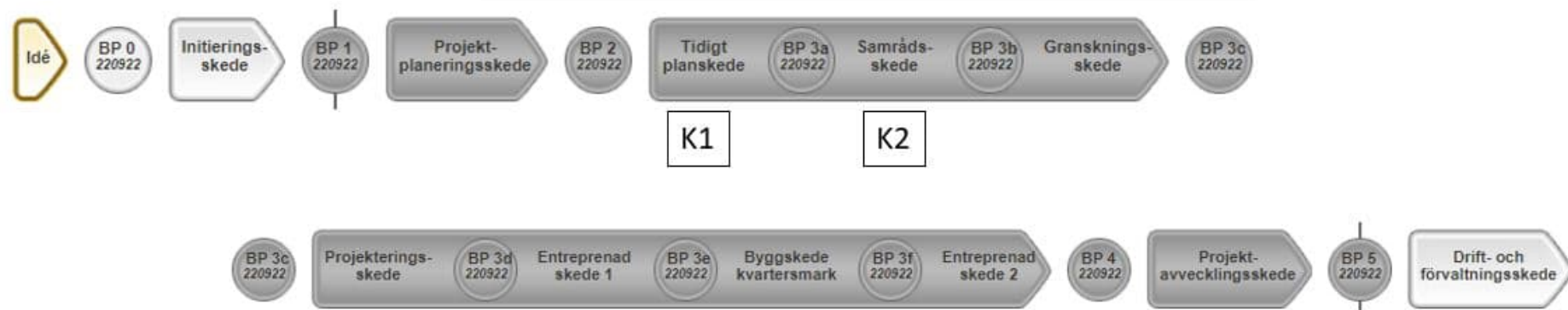
Klimat- och kostnadsarbete i anläggningsprocessen

Anläggningskalkyl

Processbild för samhällsbyggnadsprojekt

Underlag för K1: projektdirektiv och projektplan
Underlag för K2: förprojektering, systemhandling

Anläggningskalkyl

Processbild för investeringsprojekt

Underlag för K1: idébeskrivning

Underlag för K2: förslagsskiss/förprojektering/fördjupad analys av förutsättningar

Processen för beräkning CO₂e i anläggningsprojekt Uppsala kommun

Anläggningskalkylen K1 och K2 (Värde 2023, CO₂e)

Åtgärdsprotokollet, åtgärder för att minska CO₂e

Klimatkalkyl (enligt arbetsprocess baserad på MF (Utsläpp enligt MF baklängesräkning till år 2020(baseline))

K1

1791 ton CO₂e

ÅP

-1058 ton CO₂e

Klimatkalkyl
Baseline

1429 ton CO₂e
2487 ton CO₂e

Uppsala mål enligt klimatprotokollet 2025 -47%
Minskning totalt **-43%**

Anläggningskalkylen 4.0, miljö

 Uppsala
kommun

SAMMANSTÄLLNING
ALLMÄNT, MANUAL och KVALITETSSÄKRING
K1
K2
DRIFT AVGÅENDE YTOR K1/K2
ENTREPRENAD-UPPFÖLJNING
UPPFÖLJNING ANTURA

K2 Utsläpp			
			Summa totalt utsläpp exkl. drift: 2071,00 ton CO2 ekv.
Konto	Typ	Summa	
16.1	Utsläpp Park	319,52	ton CO2 ekv.
16.2	Utsläpp Lekplats/Utegyrn	0,00	ton CO2 ekv.
16.3	Utsläpp Torg	0,00	ton CO2 ekv.
16.4	Utsläpp Gatu/GC-sektion	1471,48	ton CO2 ekv.
16.6	Utsläpp Cirkulationsplats	0,00	ton CO2 ekv.
16.7	Utsläpp Övriga anläggningar	0,00	ton CO2 ekv.
	Förändrad markanvändning	280,00	ton CO2 ekv.
	Utsläpp Drift per år	83,10	ton CO2 ekv.

Åtgärdsprotokoll

Total minskning (%)	
Uppsala kommun minskning (%)	-43%
Uppsala kommuns mål (%)	-47%
Uppsala Vattens minskning (%)	11%
Uppsala Vattens mål (%)	-47%

Uppsala Kommun			
Utsläpp från beräknad MF exkl. antagen minskning	2487	ton CO2 ekv.	Uppskattad kostnad av åtgärd
Åtgärdsprotokoll enligt nedan	-1058	ton CO2 ekv.	-450 000 kr
Förändrad markanvändning	280	ton CO2 ekv.	
Kompletterande åtgärd (kolsänkor)	0	ton CO2 ekv.	
Resultat utsläpp:	1709	ton CO2 ekv.	

Uppsala Vatten			
Utsläpp från beräknad MF exkl. antagen minskning	0	ton CO2 ekv.	Uppskattad kostnad av åtgärd
Åtgärdsprotokoll enligt nedan	0	ton CO2 ekv.	0 kr
Förändrad markanvändning	0	ton CO2 ekv.	
Kompletterande åtgärd (kolsänkor)	0	ton CO2 ekv.	
Resultat utsläpp:	0	ton CO2 ekv.	

Datum	Noteringar [PM]

Nr	Punkt (X.X.X)	Prioritet	Status		Beställare Namn	Åtgärd Kort - benämning	Ansvarig	Utsläpp		Kostnad
			Status	Namn				Utsläppsminskning efter åtgärd	Av totala projektet	
11	K.11.1	-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Bygg uppåt, minska schakt	Henrik Lindgren	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
12	K.12.1	-	Under utredning	Uppsala Kommun	Jordtyper blanda upp jord för att nyttja inom projektet	Marit	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
13		-	Genomförs	Uppsala Kommun	Massanhetering mellan projekten	Christine Ambell	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
14		-	Genomförs	Uppsala Kommun	Kringfyllning fall B -> fall A VA	David Ljungberg	-43,45	ton CO2 ekv.	1,75%	-450 000 kr
15		-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Krossning av berg med el från diesel generator vs elnätet	Martin Stråhle	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
16		-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	GC-bana med överskottsmassor	Jan-Erik Larsson	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
17		-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Räkna in BGG vid dimensionering	Henrik Lindgren	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
18		-	Under utredning	Uppsala Kommun	Byt betongrör till plast	Christine Ambell	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
19		-	Under utredning	Uppsala Kommun	Byt skyddsror av stål till plast	Christine Ambell	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
20		-	Under utredning	Uppsala Kommun	Återvinning av plaströr	Christine Ambell	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
21		-	Under utredning	Uppsala Kommun	Bygg med plaströr, sammordning mellan projekten	Christine Ambell	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
22		-	Under utredning	Uppsala Kommun	Användning av krympmuff	Christine Ambell	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
23		-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Samåkning av transporter mellan entreprenader.	David Ljungberg	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
24		-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Upphandling (Partering - incitament)	Jan-Erik Larsson	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
25		-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Krav på elektrifiering på arbetsmaskiner	Stefan Uppenberg	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
26		-	Under utredning	Uppsala Kommun	Utreda om det finns möjlighet för snöupplag	Jan-Erik Larsson	0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
27		-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Öka antal träd med hänsyn till VA		0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
28		-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Processbeskrivning av klimatarbete från E		0,00	ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr
29		-	Genomförs	Uppsala Kommun	Föreskriv Svensk kantstöd av granit (843m kantsten)	Martin Stråhle	-96,36	ton CO2 ekv.	3,88%	0 kr

Åtgärdsprotokoll

663	28	-	Genomförs ej	Uppsala Kommun	Processbeskrivning av klimatarbete från E		0,00 ton CO2 ekv.	0,00%	0 kr	
687	29	-	Genomförs	Uppsala Kommun	Föreskriv Svensk kantstöd av granit (843m kantsten)	Martin Stråhle	-96,36 ton CO2 ekv.	3,88%	0 kr	
688			<i>Utsläppspost</i>	<i>Utgångsläge</i>			<i>Utgångsläge</i>	<i>Åtgärd</i>	<i>Summa</i>	
689			<i>Typ av åtgärd</i>	<i>Beskrivning åtgärd (Utsläpp)</i>			<i>Utgångsläge - Utsläpp</i>	<i>Åtgärd - Utsläpp</i>	<i>Summa - utsläpp</i>	<i>Uppsala Kommun</i>
690			Projektåtgärd	Svensk kantsten			109,71 ton CO2 ekv.	13,35 ton CO2 ekv.	-96,36 ton CO2 ekv.	-3,88%
691			<i>Anläggningsdel</i>	<i>Beskrivning åtgärd (Kostnad)</i>			<i>Utgångsläge - Kostnad</i>	<i>Åtgärd - Kostnad</i>	<i>Summa - kostnad</i>	<i>Uppsala Kommun</i>
692			Kantsten & Gatsten ink jordf. BTG						0 kr	
693			<i>Punkt</i>	<i>Status</i>	<i>Kommentar</i>					
694				Förtydligande av åtgärd	Föreskriv Svensk kantstöd av granit					
695				Behandlad	Det är inte föreskrivet Svensk kantstöd av granit i MF.					
696				Behandlad	Vi kan hänvisa till bohusgranit eller likvärdigt. Med hänsyn till hårdhet färg och granulatstorlek. Kan resultera i problem vid upphandling.					
697				Behandlad	Mängd 843m (resterande kantsten utan busshållplatskantstöd)					
698				Behandlad	Värde från trafikverkets databas för granit jämförts med ST:Eriks; Naturstenskompanier av granit och Kalksten; S-P_04621; 2021-09-27; QWP 0.0772 ton CO2 eq.					
699				Behandlad	Transport Kina: Båt högsjöfart 10000km, Lastbil landsvägtransport 1200km, Lastbil regiontransport 600km och Lastbil närdistribution 40km.					
700				Behandlad	Transport Svensk: Lastbil regiontransport 400km, Lastbil närdistribution 40km.					

Föreningad mark och
Uppsala-specifika riktvärden

Är föroreningen en risk?

Onödig sanering (när det inte finns risk) leder till:

- Onödig påverkan på miljön (CO₂-utsläpp, användande av naturresurser)
- Onödig påverkan på samhället (transporter, buller, avstängda platser)
- Onödiga kostnader

Uppsalaspecifika riktvärden

Hjälper alla aktörer (kommun, exploatör, tillsyn) att arbeta med anpassade riktvärden

Exploatör behöver inte ta fram PSRV om UppRV kan tillämpas

Tillsynsmyndigheter ska känna trygghet med UppRV

UppRV minskar behov av PSRV

- Snuttifiering/variationen minskar i mätbara åtgärds mål
- Lättare att bevara information om åtgärdsnivåer för framtiden
- Lättare process än PSRV

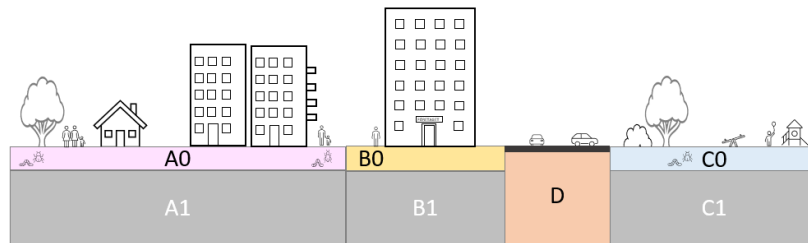
Målet är giftfri miljö och billigare bostäder

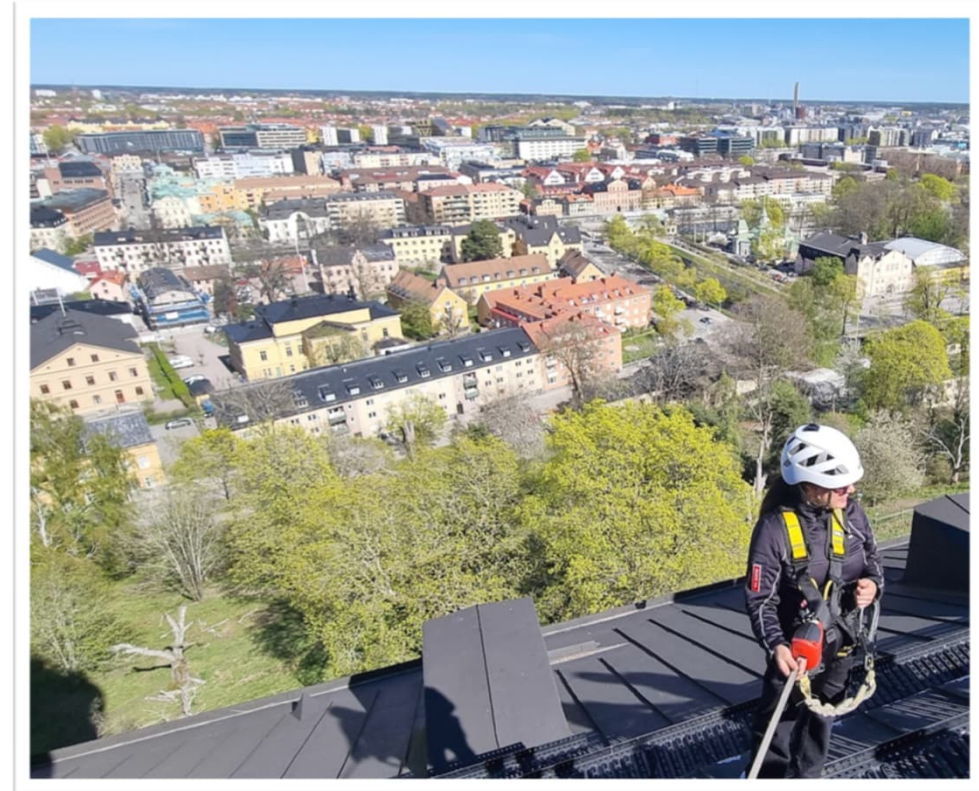
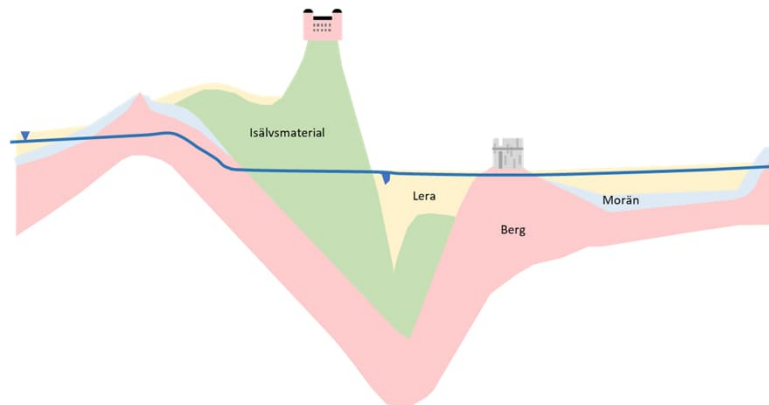

Uppsalaspecifika riktvärden

- Olika markanvändning

- Olika platser och jordar

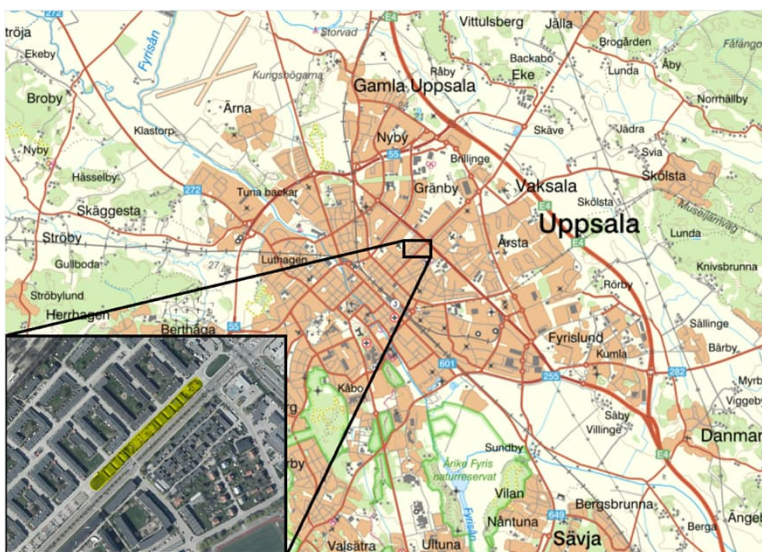
PROJEKTEXEMPEL
Användande av UppRV
Gärdets bilgata

Att använda Upp-RV Exempel Gärdets bilgata

Baserat på generella riktvärden behöver i princip hela området åtgärdas.

- >FA
- >MKM<FA
- >KM<MKM
- >MRR<KM
- <MRR
- Provuttag ej möjligt

Att använda Upp-RV

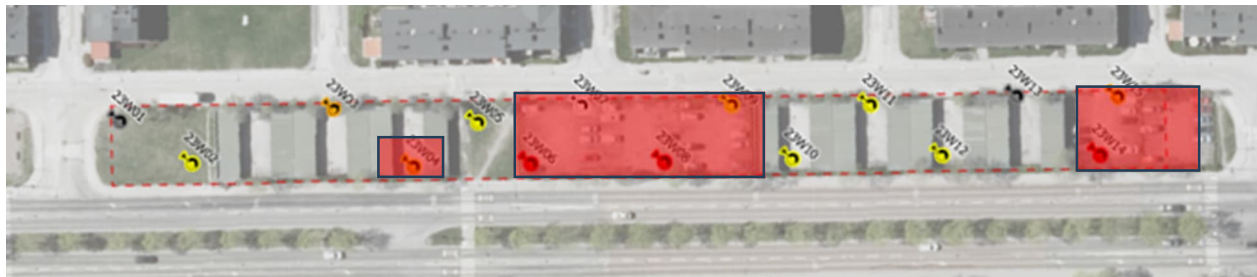
Exempel Gärdets bilgata

Åtgärdsbehov med generella riktvärden:

5000 m² x 1 m djup
x 1,6 ton/m³
=8000 ton
35 ton/lastbil
→ **230 lastbilar**

Åtgärdsbehov med Upp-RV:

1700 m² x 0,5 m djup
100 m² * 1,5 m djup
x 1,6 ton/m³
=1600 ton
35 ton/lastbil
→ **45 lastbilar**

Sparar in 180 lastbilstransporter!

Organisation

Jan-Erik Larsson
Uppdragsledare, WSP

Stefan Uppenberg
Expert klimatneutrala anläggningar, WSP

Christine Ambell
Miljö- och hållbarhetsstrateg , WSP

Martin Stråhle
Klimatkalkyler Anläggning, WSP

Almqvist, Hanna
Principal Advisor Environmental
Science
hanna.almqvist@wsp.com

+46 79 0620485
+46 10 7227357
EE FO Uppsala
Uppsala (Dragarbrunnsgatan)

■

Rundvandring

